

INVĂȚĂTORUL

ORG. ASOC. INVĂȚĂTORILOR ROMÂNI DIN ARDEAL, BANAT, CRIȘANA ȘI MARAMURES
R-V STĂ PEDAGOGICĂ SOCIALĂ.

CONVOCARE

Domnii acționari ai „Băncii Invălătorilor” soc. an. Cluj
se convoacă la

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ

care se va ține în Cluj la 27 Iulie a. c. orele 3 p. m. în localul institutului din Cluj Piața Stefan cel mare No. 5 cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de supraveghere.
3. Satorirea Bilanțului și votarea absoluturului Direcțiunii și Comitetului de supraveghere.
4. Distribuirea profitului curat.
5. Alegerea Consiliului de administrație al societății pe timp de 4 ani.
6. Alegerea Comisiei de Cenzori pe timp de 5 ani.
7. Eventuale propuneri.
8. Inchiderea adunării.

În cazul că nu vor fi prezentate voturile cerute de alin. I. din §-ul 15 al Statutelor, prin aceasta se convoacă o nouă adunare generală pe ziua de 3 August a. c. orele 4 p. m. în localul societății din Cluj, Piața Stefan cel mare No. 5 cu aceeași ordine de zi, când în baza §-ului 15 alin. II. din Statutele societății se vor aduce hotărâri valide fără considerare la numărul acționarilor și a voturilor prezente.

Cluj, la 17 Iulie 1924.

Diracțiunea

Raportul

Direcțiunii „Băncii Învățătorilor soc. an. Cluj“, către adunarea generală ordinară din 27 Iulie 1924 (sau 3 Aug. 1924).

Onorată adunare generală!

Trecând încă un an de gestiune, dela ultima adunare generală ordinară a societății noastre, când ne prezentăm D-Voastră cu un nou raport despre activitatea societății pe timpul dela 1 Iulie, — 31 Decembrie 1923 adevărată o jumătate de an, ținem să amintim că în cursul acestui timp, întreaga activitatea Direcțiunii s'a mărginit la consolidarea și augmentarea ramilor de operațiuni începute. La aceasta ne obligă atât natura lucrurilor, cât și criza financiară, care bântue cu atâta putere întreaga viață economică a Țării.

Din aceste considerațiuni a trebuit să ne mărginim numai la dezvoltarea cât mai mult cu puțință a ramilor de operațiuni existente deja, fără a începe alții noi. Că într-o cât ne-a succedat acest scop, Vă puteți convinge din cifrele cari le arată comparația dintre conturile principale ale Bilanțului încheiat la 30 Iunie 1923 și Bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1923, și anume:

		Activele erau:	
		La 30 Iunie 1923	La 31 Dec. 1923
Cassa	---	Lei 153.175·14	Lei 39.431·39
Efecte	---	" 12.100·—	" 10.450·—
Escont	---	" 509.515·—	" 840.985·—
Conturi curente	---	" 477.623·45	" 610.136·—
Eefectele Fond. rez.	---	" 15.500·—	" 15 500·—
Ef. Fond. de pensii	---	" 2'000·—	" 2 500·—
Librăria	---	" 166.404·85	" 308.910·58

Passive:

Capital social	---	Lei 1,000.000·—	Lei 1,000.000·—
Fond. de rez.	---	" 15.510·—	" 15.542·—
Fond. de pensii	---	" 2,314.06	" 4.000·—
Fond. librăriei	---	" —	" 1.000·—
Fond. tipografiei	---	" —	" 700·—
Dep. spre fructif.	---	" 541.879·11	" 584.046·26
Dep. în Ct. curt.	---	" —	" 271.296·34
Reescont	---	" 98.000·—	" 100.000·—
Ct. crt. creditor	---	" —	" 2.625·—
Interese anticipate	---	" 8.997·10	" 16.181·90

Totalul activelor Lei 1,729.741·90 Lei 2,071 868 25
deci o creștere a activelor cu suma de Lei 342·126·33.

Cum se poate deduce din această comparație, toate pozițiile principale la 31 Decembrie 1923 au crescut destul de frumos cu excepția profitului net, care a scăzut.

Onorată adunare generală! Nu vă prindă mirare că profitul arătat, este mai mic ca în anul trecut. Cauza este, că Direcțiunea la încheierea Bilanțului actual s'a călăuzit de principiul de a avea un Bilanț cât se poate de *solid și real* chiar și cu rizicul de-a produce chiar unele nemulțumiri între acționari. Am ținut Domnilor, să amortizăm toate cheltuelile, cari le-au reclamat înființarea, organizarea și așezarea pe temelii solide a societății. Dacă amortizam cheltuelile de înființare conform legii într'un șir mai lung de ani, dacă luam în considerare interesele plătite la reescont, interesele restante la împrumuturi, dacă interesele anticipate le luam cu un procent mai mic, am fi putut arăta un profit aproape de 10 ori atâta, dar am voit să punem bază unei bănci solide și cu viitor, — și Vă asigurăm, că începând cu anul 1924 Direcțiunea va fi în plăcuta situație de-a putea arăta și profituri nete convenabile, spre repartizare între acționari, cari profituri vor fi apoi și *adevărat reale*, iar Direcțiunea cu sufletul liniștit le va pune la dispoziția acționarilor.

Onorată adunare generală! Cum puteți vedeă din cele premergătoare Vă rugăm să credeți, că Direcțiunea și-a făcut complet datoria față de societatea a cărei conducere o are și dacă n'a putut arăta un profit net mai mare, este vina împrejurărilor grele economice între cari a trebuit să lucreze.

Domnilor acționari! În urma acestora Vă rugăm:

- a) Să fixați — după ce ați ascultat și raportul comitetului de supraveghere — Contul Bilanț și Profit și Pierdere în sumele propuse de Direcțiune și Comitetul de supraveghere;
- b) Profitul net de Lei 6.459 49 a-l repartiză în următorul mod:

Pt. Fondul de rezervă	---	---	---	---	1.458 —	Lei
" " librăriei	---	---	---	---	1.000 —	"
" " tipografiei	---	---	---	---	800 —	"
" " de pensii	---	---	---	---	1.000 —	"
" " localului de bancă	---	---	---	---	1.000 —	"
" " Revista, Invățătorul	---	---	---	---	698·49	"
" " Fondul Gh. Lazar	---	---	---	---	500 —	"

Total: 6.456·49 Lei

c) A da descărcarea cuvenită Consiliului de administrație, Direcțiunii și Comitetului de supraveghere pt. gestiunea trecută.

d) Să binevoiți a alege din nou întreaga Direcțiune și Comitetul de cenzori conform Statutelor noi modificate;

e) Fixarea marcelor de prezență și speselor de călătorie pentru membrii Consiliului de administrație și Consiliul cenzorilor pentru anul de gestiune 1924;

f) A luă acest raport la cunoștință cu aprobare.

Cluj, la 30 Iunie 1924.

Andrei Pora
Prezidentul Direcțiunii

Iacob Boieriu
Secretarul Direcțiunii

ACTIVE

C-tul BILANT, incheiit

	Lei	b.	Lei	b.
Cassa	39.431	39		
Efecte	10.450	—		
Escont	840.985	—		
Cont Curent	610.136	—		
Efectele Fondului de rez.	15.500	—		
„ Librăria „ penzii	2.500	—		
„ Lemne	308.910	58		
Mobilier	22.772	33		
Diverse Conturi debitoare	134.500	—		
Debitori din Capital	79.857	95		
	6.825	—	2,071.868	25
			2,071.868	25

CHELTUELI BCU Cluj / C-tul PROFIT și PIERDERE

	Lei	b.	Lei	b.
C-tul Interese Depuneri	21.769	46		
C-tul Interese după Depuneri Conto Crt.	4.947	50		
C-tul Interese reescont	7.874	—		
C-tul Cheltueli generale	54.664	04		
C-tul Salare	50.900	—		
C-tul Chirie	9.693	—		
C-tul Adaus de scumpete	5.150	—		
C-tul Contribuțiuni	12.287	—		
C-tul Porto	892	—		
C-tul Amortizări	29,951	55	198.128	81
C-tul Profit net.			6.456	49
			204.585	30

Direcțiunea:

Andrei Pora
presedinteAnton Domide
v. pres.Traian Șuten
v. pres.

M. Hurducaciu

Iacob Boieriu
secretar

Comitetul de

Gav. Almăsan
pres.

Ioan Pescarin

la 31 Decembrie 1923.

PASIVE

		Lei	b.	Lei	b.
Capital		1,000.000	—		
Fond de rezervă	15.542—				
Fondul librăriei	1.000—				
Fond pt. tipografie	700	17.242	—		
Fondul de pensii al funcționarilor		4.000	—		
Depuneri spre Fructificare	584.046 26				
Depuneri în Cont Crt.	271.296 34	855.342	60		
Reescont		100.000	—		
Cont-Crt		2.625	—		
Depozit de casă		40.704	—		
Pro Diversi		5.000	—		
Acții Zorile		5.904	—		
Diversi Creditori		16.776	76		
Dividendă nevedicată		1.635	50		
Interese anticipate		16.181	90	2,065.411	76
Profit net.				6.456	49
				2,071.868	25

la 31 Decembrie 1923.

VENITE

		Lei	b.	Lei	b.
Interese-Escont		32.111	20		
Provizțiuni		130.360	33		
Interese Co. Curent		37.767	77		
Profit la Mărfuri		885	—		
Spese de emisiune		3.461	—	204.585	30
				204.585	30

Pentru Contabilitate: Ioan Ch. Căprariu
director.

Ioan Mango

Dumitru Hancu

Dr. Gh. Vilt

Gheorge Stelea

Petre Bura

supraveghere:

Iosif Albon
expert contabil

Raportul

Comitetul de supraveghere a „Băncii Invățătorilor” societate anonimă Cluj, despre gestiunea anului 1923 către Adunarea generală.

Onorată Adunare generală!

Comitetul de supraveghere întrunindu-se în cursul anului trecut de gestiune a controlat cassa, valorile și registrele societății pe cari le a aflat totdeauna în ordine. Mai pe urmă a examinat Conturile Bilanț și Profit și Pierdere, aflându-le ecsacte, solide și în consonanță cu registrele societății.

Direcțiunea a ținut mai multe ședințe, în cari a dat bune îndrumări și soluții tuturor chestiunilor din viața societății, în interesul aceleia.

Vă rugăm în fine, a accepta toate propunerile Direcțiunii și a da descărcare pentru gestiunea anului trecut, atât Direcțiunii cât și Comitetului de supraveghere.

Cluj, la 10 Marție 1924.

Gavril Almășianu
prezidentul Comitetului
de supraveghere.

Din lumea orbilor.

Studiu tiflopedagogic.

Am în față studiul tiflopedagogic „Din Lumea Orbilor”. Autorul, d-l *George Halarevici*, director al Institutului de orbi, din Cluj și profesor conferențiar al „Cursurilor medico-pedagogice de pe lângă Universitatea din această loclitate”, ni se prezintă ca un harnic muncitor, căci după ce tipărise la Viena mai multe cărți speciale, ca: 1. „Kriegsblindenfürsorge mit Berücksichtigung der landwirtschaftlichen Kriegsblindenschule in Strass”, 2. „Die Fürsorge für die Kriegsblinden in der Bukovina”, 3. „Blindenberufe und Kriegsblinde”, etc., ne pune sub ochi o carte despre *lumea orbilor*.

Lucrarea aceasta e un volum de 85 de pagini, ornate cu 49 de planșe. Cartea, tipărită pe hârtie velină în laudabile condiții tehnice, ne lămurește *lumea*, unde domnește o noapte adâncă în mijlocul zilei și ne explică manifestările ființelor, cari trăesc în această eternă întunecime. Căci cu toate că avem în țară actualmente *trei institute de orbi tineri*, și adică unul la București, numit „Școala primară de orbi Regina Elisabeta”, unul la Cluj, numit „Institutul de orbi al Statului”, și unul la Cernăuți, numit „Institutul de orbi Regina Maria”, unde se cresc prin mijlocul metodelor speciale copiii fără vedere, precum și cu toate că avem și *trei azile de orbi adulți*, și unul la București, numit „Azilul de orbi Regina Elisabeta (Vatra Luminoasă)”, unul la Arad, numit „Atelier al Statului pentru fetele oarbe adulte”, și unul la Timișoara, numit „Atelier pentru orbii adulți”, unde în acestea trei așezăminte muncesc în diferite profesii orbii adulți, totuși lumea orbilor nu e cunoscută suficient de către marele public, universul celor cari au darul de a vedea. De aceea lucrarea d-lui Halarevici o întimpinăm cu satisfacție, căci ea ne arată lumea, care în opoziție cu cea a văzătorilor își are netăgăduit aspectele sale caracteristice. În sfârșit opera aceasta e binevenită și din motivul, că literatura tiflopedagogică română se înfățișează în cea mai mare sărăcie medico-spirituală. Cetind această lucrare, ne vedem puși în fața unui studiu serios, care ne înbogățește sărăcăcioasa literatură specială cu un volum, care face cinste pentru tinăra tiflopedagogie română.

Autorul zice în „prefață” că „viața tristă a celor lipsiți de lumina vie a ochilor l-a îndemnat să vorbească în această scriere unei lumi mai fericite și mai senine despre neagra lume a orbilor, fiind menirea cărții acesteia de a redășteptă în cetitor dragoste către orbii noștri și de a câștiga pentru acești suferinzi, amici și binevoitori, cari să le ușureze traiul din întuneric”.

Firește o faptă frumoasă și în acelaș timp și caritativă, care urmărește însă totodată și un scop social bine determinat,

căci copilul orb sau crește fără educație specială, devenind mai târziu „Cerșitor“, care cade în sarcina „societății omenești“ și implicit și în sarcina Statului, sau prin educația obținută în instituturile de orbi din țară devine „profesionist al meseriilor practicabile de orbi“, hrănindu-se implicit din munca brațelor proprii. De aceea cuvintele introductive ale autorului sunt demne de reținut, pentru că educația și ocrotirea orbilor nu este numai în folosul acestor ființe nenorocite, ci chiar în interesul aceloră către cari e adresată și cartea aceasta.

După ce ne dă autorul „Date istorice“ despre țările cari s'au ocupat cu cultura orbilor și cu știința tiflopedagogiei, trece la al doilea capitol punând întrebarea: „Cine e orb?“, la care o răspunde după o relatarea scurtă, că „orb e acel individ, a cărui putere vizuală a încetat de a funcționa“. Capitolul următor atinge „Cauzele orbii“, relevând între acestea oftalmia nou-născuților, sifilisul, trachoma, meningita, tifosul, precum și alte maladii, care stau la pândă pentru a le distruge multor ființe nevinovate vederea, și e bine ca să-i cunoaștem din vreme pe acești dușmani ai văzului, pentru ca să putem lua din vreme și măsurile necesare de profilaxie.

În capitolul „Orbul în contact cu lumea“ autorul caracterizând lumea orbilor, zice potrivit: „Frumusețea lumii, pe care o putem cuprinde cu ochii noștri, zimbetul fețelor iubite, casa, grădina, florile, câmpiile, dealurile și văile, munții, codrii și marea precum și îndeobște totul ce ni se pune în calea ochilor sunt pentru cei lipsiți de vedere noțiuni fără culoare. Părerile lor despre lumea reală sunt de tot speciale și se deosebesc esențial de părerile noastre. Pipăitul și auzul joacă în viața orbilor un rol deosebit de mare. Orizontul lor fizic e mărginit de tot și în mare parte e numai atât de mare cât pot ajunge cu mâinile în jurul lor“.

Știința tiflopedagogică are drept, când menține despre *degetele mâinii*, că „ele sunt cei zece ochii sau cele zece antene, cari îi servesc orbului spre a putea cerceta cu deamănuntul împrejurimea sa“. Din cauza aceasta e și marea importanță ce o are mâna pentru orb, căci în vreme ce ochiul îi mijlocște văzătorului impresiile vizuale, îmbogățindu-i în acelaș timp și intelectul său, mâna e pentru orb intermediarul de intuiție, care i procură cunoștința lumii, ce-l înconjoară. Dar mâna mai are pentru orb încă un rol. Meseriile, ca: împletitul coșurilor, masajul, fabricarea periilor, împletitul ciorapilor, confecționarea covoarelor, acordajul de pian, etc., deci meseriile cari se practică cu predilecție de către orbi, se reazimă tocmai pe munca mâinii. *Mâna orbului*, deci cu dubla ei importanță, are nevoie de exercițiu, precum și de dezvoltare treptată, dacă ținem ca copiii orbii să ajungă cu timpul la perfecție, fiind în stare de a se hrăni în adolescență din venitul profesiei ca coșercari, modelatori, masori, dactilografi, acordori de pian, violiniști, pianiști, maeștri de muzică, etc.